

Sygn. akt VI Ga 219/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **(...) P. (...) Transport & (...) Sp. z o.o. w P.**

przeciwko: **(...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w miejscowości A. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego wR. V Wydziału Gospodarczego z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt V GC 769/15

I. **o d d a l a** apelację,

II. **z a s ą d z a** od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w miejscowości A. W. na rzecz powoda (...) P. (...) Transport & Spedition Godawski & Godawski Sp. z o.o. w P. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 219/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 września 2016 r.

(sporządzone w trybie art. 505¹³ § 2 kpc).

Wyrokiem z 21 stycznia 2016 r. sygn. akt V GC 769/15 upr Sąd Rejonowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego (...) Sp. z o.o. sp.k. w A. na rzecz powoda (...) Transport (...) G. i (...) Spółka z o.o. w P. kwotę 652,02 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 marca 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz kwotę 227,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił, że 25 sierpnia 2014 r. pozwany (...) sp. z o.o. sp. k. zlecił powodowi przewóz na trasie D. – D. (zlecenie spedycyjne nr (...)). Zgodnie ze zleceniem załadunek miał odbyć się w dniu 26 sierpnia 2014 r. o godzinie 08:00, zaś dostawa miała mieć miejsce w dniu 27 sierpnia 2014 r. między godziną 08:00-12:00. Strony ustaliły wysokość frachtu na kwotę 450 euro. Jako formę płatności wskazano przelew, w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT i dostarczenia CMR.

Powód podstawił środek transportowy w miejscu załadunku w dniu 26 sierpnia 2014 r. o godzinie 9:00 (załadunek ukończył się o godzinie 11:00). Towar został dostarczony do odbiorcy w dniu 27 sierpnia 2014 r. o godzinie 15:30, co potwierdza list przewozowy CMR nr (...).

Z tytułu wykonanego przewozu na trasie D. (GB) - D. (NL) powód w dniu 2 września 2014 r. wystawił fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 450 euro (2.313,63 zł). Termin płatności wskazanej faktury został określony na 45 dni do dnia 17 października 2014 r.

Pismem z dnia 23 października 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.313,63 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2014 r. do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia za wykonaną usługę przewozu objętą fakturą VAT nr (...).

W dniu 26 września 2014 r. pozwany przesłał powodowi kolejne zlecenie spedycyjne nr (...) na dokonanie przewozu towarów na trasie (...) (GB) - B. (NL). Załadunek miał nastąpić w miejscowości (...) (u nadawcy U. (...) F.) w dniu 28 września 2014 r. o godzinie 16:00, zaś dostawa miała odbyć się w dniu 30 września 2014 r. między godziną 08:00 a 12:00 w B.. Zlecenie zostało przyjęte przez pracownika powoda M. M. (1) i powód przystąpił do jego realizacji akceptując warunki zlecenia.

Powód nie podstawił środka transportowego w dniu 28 września 2014 r. w miejscowości (...). W dniu 29 września 2014 r. spedytor powoda M. M. (1) poinformowała pracownika pozwanego M. Ż., że załadunek w dniu 28 września 2014 r. nie odbył się, a kierowca może przyjechać na miejsce załadunku w dniu 29 września 2014 r. o godzinie 13:00. Pozwany anulował zlecenie na rzecz powoda i wskazał, że podstawy inny pojazd, który znajduje się bliżej miejsca załadunku.

Pozwany złożył kolejne zlecenie spedycyjne (pod tym samym numerem: (...)) na rzecz E. M. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) H.U.P. M. E. M.. Załadunek towaru został wyznaczony na dzień 29 września 2014 r. na godzinę od 10:00-12:00. Pozwany anulował również powyższe zlecenie.

W dniu 28 października 2014 r. E. M. wystawiła fakturę VAT o nr (...) opiewającą na kwotę 777,27 zł. W treści faktury wskazano, że zapłata powyższej kwoty obejmuje koszty podjazdu samochodu na załadunek oraz anulowanie zlecenia nr (...). Pozwany w dniu 19 grudnia 2014 r. zapłacił przedmiotową kwotę na rzecz E. M.. W dniu 9 października 2014 r. pozwany wystawił notę obciążeniową nr (...) dotyczącą zlecenia nr (...), na podstawie której zobowiązał powoda do zapłaty kwoty 150 euro, z powodu braku podstawienia pojazdu pod załadunek w dniu 28 września 2014 r. w (...).

Pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu, w którym potrącił własną wierzytelność w kwocie 150 euro wynikającą z noty obciążeniowej z dnia 9 października 2014 r., z wierzytelnością powoda przysługującą mu z tytułu wynagrodzenia za przewóz określonego w fakturze VAT nr (...) z dnia 2 września 2014 r. Pozwany zapłacił na rzecz powoda pozostałą kwotę tytułem wynagrodzenia w wysokości 1.686,92 zł.

Dokonując oceny prawnej zgłoszonego żądania Sąd Rejonowy uznał je za uzasadnione w całości. Wskazał, że do umowy przewozu łączącej strony zastosowanie znajdują przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r., nr 49, poz. 238 ze zm.). Kwestia zasadności i wysokości roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia za przewóz towarów w wykonaniu zlecenia spedycyjnego nr (...) na trasie D. (GB) - D. (NL) w dniach od 26 sierpnia do 27 sierpnia 2014 r. pozostawała poza sporem. Strona pozwana nie kwestionowała wykonania przez powoda przedmiotowego przewozu w sposób prawidłowy, jak również wysokości wynagrodzenia i terminu zapłaty. Badając zasadność podniesionego przez pozwanego zarzutu potrącenia Sąd I instancji przyjął, że do odpowiedzialności pozwanego za opóźnienie w podstawieniu pojazdu do załadunku zastosowanie znajdzie art. 471 kc, z uwagi na to, że Konwencja CMR nie reguluje odpowiedzialności odszkodowawczej za okres od zawarcia umowy przewozu do czasu przyjęcia przesyłki do przewozu. Odpowiedzialność przewoźnika na gruncie przepisów Konwencji CMR dotyczy zatem okresu od momentu przyjęcia przesyłki do przewozu (od momentu rozpoczęcia przewozu) do momentu jej dostawy. W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała spełnienia przesłanek odpowiedzialności powoda na podstawie art. 471 k.c. za szkodę w postaci kosztów

objętych fakturą VAT z dnia 28 października 2014 r. Pozwana nie wykazała w należyty sposób faktu zaistnienia szkody (uszczerbku w majątku) oraz związku przyczynowego między nienależytym wykonaniem zobowiązania (wynikającego z treści zlecenia spedycyjnego nr (...) z dnia 26 września 2014 r.) przez powoda, a ewentualną szkodą. Wskazać bowiem należy, że w normalnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem zobowiązania (polegającym na opóźnieniu w terminowym podstawieniu pojazdu do miejsca załadunku) mogłaby pozostawać szkoda polegająca na konieczności poniesienia kosztów zlecenia wykonania przewozu innemu przewoźnikowi (który byłby w stanie wykonać zlecenie zgodnie z jego treścią w miejsce dłużnika, który takiego zobowiązania wykonać już by nie mógł). Związku takiego nie można jednak doszukać się między szkodą polegającą na konieczności zapłacenia podmiotowi trzeciemu (nowemu przewoźnikowi) odszkodowania za anulowanie zamówienia i podjazd samochodu na załadunek (na co wskazuje tytuł zapłaty faktury VAT z dnia 28 października 2014 r.), a nienależytym wykonaniem zobowiązania przez stronę powodową. W sytuacji, w której pierwotny nadawca rezygnuje z usługi przewozu z uwagi na opóźnienie w załadunku towarów - koszt wynajęcia nowego przewoźnika nie pozostaje w związku przyczynowym z samym opóźnieniem powoda. Ponadto, strona pozwana nie wykazała, że była obowiązana zapewnić transport zastępczy na wyraźne żądanie nadawcy w tym przedmiocie. Ponadto, za wątpliwy i niepozostający w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem Sąd uznał koszt zlecenia przewozu nowemu przewoźnikowi, w sytuacji w której poprzedni przewoźnik jest w stanie zapewnić środek transportu do załadunku i zrealizować przewóz w terminie. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał bezskuteczność podniesionego zarzutu umorzenia wierzytelności powoda na skutek oświadczenia o potrąceniu złożonego przed procesem i na podstawie art. 774 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda należność główną. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 482 § 1 k.c. Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu był art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, a także regułami logicznego myślenia, a to poprzez przyjęcie, iż :

a) strona pozwana nie wykazała w sposób należyty faktu zaistnienia szkody (uszczerbku w majątku) oraz związku przyczynowego pomiędzy nienależytym wykonaniem zobowiązania przez powoda (wynikającego z treści zlecenia spedycyjnego nr (...) z dnia 26 września 2014 r.) a szkodą poniesioną przez powoda, podczas gdy z dokumentów przedłożonych przez stronę pozwaną w toku procesu (w szczególności – z wydruku z korespondencji e-mail prowadzonej przez przedstawiciela pozwanej spółki ze zleceniodawcą pozwanej) wynika bezsprzecznie, iż szkoda w majątku pozwanej powstała wskutek opóźnienia powódki w podstawieniu auta pod załadunek w dniu 28.09.2014 r. do godz. 16:00.

b) w normalnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem zobowiązania (polegającym na opóźnieniu w terminowym podstawieniu pojazdu do miejsca załadunku) mogłaby pozostawać szkoda polegająca na konieczności poniesienia kosztów zlecenia wykonania przewozu innemu przewoźnikowi, a brak takiego związku w przypadku szkody polegającej na konieczności zapłacenia podmiotowi trzeciemu (nowemu przewoźnikowi) odszkodowania za anulowanie zamówienia i podjazd samochodu pod załadunek, a nienależytym wykonaniem zobowiązania przez stronę powodową, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika wniosek odmienny,

c) przyjęcie, iż w sytuacji w której pierwotny nadawca rezygnuje z usługi przewozu z uwagi na opóźnienie w załadunku towarów zaistniałe po stronie powoda - koszt wynajęcia nowego przewoźnika nie pozostaje w związku przyczynowym z samym opóźnieniem powoda, podczas gdy z materiału dowodowego, w tym w szczególności z korespondencji e-mail prowadzonej przez pozwanego z nadawcą przesyłki wynika jasno, iż przewóz został zlecony podmiotowi trzeciemu przed podjęciem decyzji przez pierwotnego nadawcę o anulowaniu zlecenia udzielonego pozwanej, a zatem koszt wynajęcia nowego przewoźnika (a w zaistniałej sytuacji - konieczność poniesienia kosztów związanych z podstawieniem pojazdu przez tegoż przewoźnika na miejsce załadunku) niewątpliwie pozostaje w

związku przyczynowym z nienależyтым wykonaniem umowy przez powódkę (niepodstawieniem auta pod załadunek w dniu 28.09.2014 r. o godz. 16) z ostatecznym anulowaniem zlecenia z tegoż powodu przez pierwotnego nadawcę;

2) naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 471 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, wskutek błędnego przyjęcia, iż pozwany nie udowodnił wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej powódki, tj. faktu zaistnienia szkody (uszczerbku w majątku) oraz związku przyczynowego pomiędzy nienależyтым wykonaniem zobowiązania przez powoda, a szkodą, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika wniosek odmienny;

3) naruszenie przepisu art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż pozwany nie udowodnił wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej powódki, tj. faktu zaistnienia szkody (uszczerbku w majątku) oraz związku przyczynowego pomiędzy nienależyтым wykonaniem zobowiązania przez powoda, a szkodą, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika wniosek odmienny.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa według norm przepisanych, a ponadto zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Ponowna analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że Sąd Rejonowy w sposób należyty przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując prawidłowych ustaleń faktycznych, a zgromadzony w toku przewodu sądowego materiał dowodowy ocenił z zachowaniem reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c. oraz trafnie wyjaśnił podstawę prawną przyjętego rozstrzygnięcia.

Pozwany wywodzi swoją wierzytelność objętą notą nr (...) przedstawioną do potrącenia z wierzytelnością powoda z tytułu wynagrodzenia za wykonanie zlecenia nr (...) ze szkody wynikłej z nienależytego wykonania przez powoda zlecenia nr (...), polegającego na niepodstawieniu pojazdu do załadunku w uzgodnionym terminie. Badając zasadność podniesionego zarzutu potrącenia Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że do odpowiedzialności powoda za opóźnienie w podstawieniu pojazdu nie znajdują zastosowania przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego (CMR) z dnia 19 maja 1956 roku (Dz.U. 1962, Nr 49, poz.238) Konwencja ta reguluje kwestię odpowiedzialności przewoźnika (art. 17) przewidując odpowiedzialność za opóźnienie dostawy, a ponadto za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie. CMR nie reguluje natomiast wzajemnych zobowiązań stron za okres od zawarcia umowy przewozu do momentu przyjęcia przesyłki do przewozu, w tym za niepodstawienie środka transportu na czas. W takiej sytuacji przewoźnik może odpowiadać na podstawie przepisów ogólnych – art. 471 kc, jak zasadnie przyjął Sąd Rejonowy.

Nie ma racji pozwany zarzucając w apelacji, że Sąd I instancji wadliwie ustalił niewykazanie przez niego przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej wynikających z art. 471 kc: szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zachowaniem powoda wynikającym z umowy nr (...). Zgłaszając zarzut potrącenia pozwany zobowiązany był wykazać (art. 6 kc) działanie lub zaniechanie dłużnika stanowiące nienależyte wykonanie zobowiązania (zlecenia nr (...)), poniesioną szkodę oraz związek przyczynowy pomiędzy nienależyтым wykonaniem umowy przez powoda a szkodą pozwanego. W niniejszej sprawie poza sporem jest, że powód w ramach zlecenia nr (...) nie podstawił w uzgodnionym terminie pojazdu do załadunku. Jednakże dysponując zgromadzonymi w sprawie dowodami nie sposób jest przyjąć, że opłata jaką pozwany został obciążony przez podmiot trzeci ((...) .H.U.P. (...)) stanowi szkodę pozwanego poniesioną w adekwatnym związku przyczynowym z nienależyтым wykonaniem zobowiązania przez powoda. Związek przyczynowy

ma miejsce, jeżeli szkodę można i należy uznać za zwykłe następstwo zdarzenia szkodzącego, nie zaś gdy przyczyną szkody były inne zdarzenia, z których ostatecznie szkoda wynikała (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 28.10.2014 r. I ACa 824/14).

Pozwany nie udowodnił, że przed zleceniem przewozu osobie trzeciej: E. M. - (...) .H.U.P. (...) ustalił ze swoim kontrahentem zmianę daty podstawienia pojazdu do załadunku. Na własne ryzyko pozwany zrezygnował ze zlecenia powodowi przewozu i złożył kolejne zlecenie spedycyjne podmiotowi trzeciemu. W tej sytuacji opłata jaką następnie pozwany został obciążony przez podmiot trzeci za anulowanie udzielonego mu zlecenia nie pozostaje w związku przyczynowym z zachowaniem powoda wynikającym z umowy nr (...), lecz wynika z szeregu innych czynników, w tym działań samego pozwanego. Zasadnie zarzuca powód, iż nie jest znana treść umowy jaka łączyła pozwanego z jego kontrahentem. Bez dodatkowego materiału dowodowego nie można uznać, że zawarcie umowy z kolejnym podmiotem było faktycznie działaniem w celu zminimalizowania szkody, skoro nie są znane warunki zlecenia przewozu przez kontrahenta pozwanego. Akceptacja przez kontrahenta pozwanego zmiany przewoźnika w sytuacji gdy byłoby to bezprzedmiotowe, ze względu na to, że brak podstawienia pojazdu nadawcy oznaczał anulowanie zlecenia nie może obciążać powoda. Fakt podjęcia decyzji przez kontrahenta pozwanego o anulowaniu zlecenia udzielonego pozwanemu nie świadczy o zasadności roszczenia objętego potrąceniem, skoro nie wiadomo czy pozwany odpowiadał wobec zamawiającego za samo opóźnienie podstawienia transportu. Korespondencja zaś na platformie z dnia 29.09.2014 r. potwierdza stanowisko powoda, że pozwany złożył zlecenie (...) M. (...) jeszcze przed upewnieniem się czy podstawienie transportu dzień później będzie honorowane. Nie zostało wykazane, że zachodził powód dla podstawienia innego pojazdu, za co pozwany mógłby skutecznie obciążyć powoda. Jeżeli zaś, jak twierdzi pozwany uzyskał on uprzednią akceptację swojego klienta na podstawienie pojazdu dzień później (mail z godz. 11 – k. 73) to późniejsza rezygnacja tego kontrahenta z załadunku wobec niepodstawienia pojazdu dzień wcześniej nie obciąża powoda. W takiej sytuacji rozliczenie opłaty jaką pozwany został obciążony przez podmiot trzeci powinno zostać dokonane pomiędzy pozwanym a jego kontrahentem, co również zasadnie podnosi powód w odpowiedzi za apelację.

W tym stanie rzeczy brak było podstaw dla uwzględnienia zarzutu potrącenia. Stąd Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc, oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1804) zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Zasądając w/w kwotę wynagrodzenia Sąd miał na uwadze przepis przejściowy § 21 w/w rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (1.01.2016) stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.